

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

**LEAVING CERTIFICATE
SWEDISH**

HIGHER LEVEL

2009

**MARKING
SCHEME**

RÄTTNINGSMALL SVENSKA

Del I

Totalt 30 poäng

1) Ersätt uttrycket med ett som betyder samma sak.

(5*1 poäng)

a) **som aldrig förr** (stycke 2)

Rätt svar: mer än någonsin, mer och mer, mer än förut, rekordmycket,

b) **Stoppa undan pengar** (stycke 3)

Rätt svar: spara, lägga undan, lägga på hög, lägga åt sidan, lägga i madrassen

c) **Låta kronorna rulla** (stycke 4)

Rätt svar: slösa, spendera, kasta pengar omkring sig, sätta på sig spenderbyxorna, ta fram lädret

d) **Skjuta upp** (stycke 6)

Rätt svar: försena, vänta med, dra sig för, senarelägga,

e) **Förverkliga** (stycke 8)

Rätt svar: göra sanna, se till att de blir av, uppnå, lyckas med, uppfylla

2) Ersätt uttrycket utan att tänka särskilt mycket på morgondagen (stycke 1) med ett som betyder samma sak.

(5 poäng)

Möjliga svar: utan en tanke på konsekvenserna, oansvarigt, kortsiktigt, i en fånga-dagen-känsla,

3) Hur har 9/11 påverkat vår syn på omvärlden?

(5 poäng)

Möjliga svar, baserade på stycke 5: Terrordåden den 11 september 2001 visade oss hur bräcklig vår värld var och att när som helst kan vår trygga värld vackla. Därför är det bättre att leva nu, medan vi kan. Kan inte ens världens största stormakt skydda sig mot en terrorattack kan mitt eget liv lika gärna vara över i morgon. Därför vill jag leva i dag. Därför vill folk inte spara utan hellre spendera.

4) Hur påverkas vi av teveserier som *Sex and the city*?

(5 poäng)

Möjliga svar, baserade på stycke 8: Denna teveserie har många tittare och på senare tid har tevekaraktärerna börjat konkurrera med våra riktiga vänner när det gäller våra referensramar. Vi ser framgångsrika människor i teveserierna och ser upp till dem. Vi vill likna dem och anpassar oss till deras konsumtionsmönster, trots att vi inte tillhör samma socialgrupp som de. Det är dryckes- och konsumtionsvanorna som de tar efter. För full poäng krävs både att teve har börjat ersätta verkliga vänner och att man ser upp till och tar efter deras konsumtionsmönster.

5) Vilka är de viktigaste förklaringarna till lyxkonsumtionen?

(5 poäng)

Möjliga svar, baserade på styckena 4,5, 7 och 8 . En poäng per angiven orsak. Följande förklaringar godtas som svar: 1) Vi har mer pengar att röra oss med. 2) Världen är mer osäker nu och därför sparar vi mindre och slösar mer. 3) Vi umgås mindre och mindre med riktiga människor och tappar perspektivet på pengar. 4) Tevetittandet ger oss nya förebilder som lever lyxigt. 5) Fler och fler tar överklassen och deras liv som förebild.

6) På vilket sätt har den lutherska dygden påverkat vår moral?

(5 poäng)

Möjliga svar, baserade på stycke 6: Den lutherska moralen är en sträng dygdemoral, där man måste göra rätt för sig för att må bra. Plikten framför allt, är dess motto. Det har gjort att vi tidigare har dragit oss för att konsumera mer än vi har råd med, har vi inte pengarna i handen ska vi inte handla och det gäller att planera så att pengarna vi har räcker framöver också.

Anmärkning:

I del I och II kommer följande kriterier att vägas in i betygsättningen:

1. Ett tydligt syfte – kandidaten har förstått frågan och vet hur den ska besvaras – 30%
2. Ett sammanhängande svar – kandidaten använder relevant och lämplig fakta ur materialet på ett strukturerat och meningsfullt sätt – 30%
3. Språklig klarhet – kandidaten uppvisar en språkbehandling som med tydlighet och med visst flyt kan uttrycka dennes idéer – 30%
4. Formalia – grammatik, stavning – 10%

Del II

(30 poäng)

”Saker som förr var en investering för livet byter vi numera ut många gånger under livsloppet.” (stycke 2)

Kandidaten kan diskutera arvegodsets roll som traditionsbärare, ansvaret att förvalta ett arv, respekten för tidigare generationers slit och vilja; den historielöshet som en uppväxt utan arvedelar ger, ett ansvar inte bara för sig själv utan också för sina egna barn; estetisk/praktiska frågor om ändrade levnadsbetingelser i form av trängre boende och andra familjestrukturer; den samhällsekonomiska vinsten med en stadig konsumtion etc.

Del III

(40 poäng)

Skriv en uppsats på ungefär 300 ord där du redogör för dina tankar om ett av ämnena nedan.

1. Hur tror du att våra konsumtionsvanor kommer att se ut när ekonomin åter fungerar och folk åter har fått det bättre?

Eller

2. Svåra tider tar fram det bästa i oss.